

”Sollerö capells’ laga skillnad”

Fortsättning å den i ”Sool-Öen” 1972 påbörjade krönikan från 1791, troligen författad av dåvarande kyrkoherden Henrik Ericsson.

§ 16.

Solleröboerna walde gärna det förra af Kongl. Maijstätt förordnande angående Elfbyggnaden (se § 14), nemligen at få återbära den undfångna Sjettedelen af Stamboksmedlen, men woro likwäl ej genast i stånd uppfylla sin önskan förrän år 1781, då de genom ett lån af en Sockneman (Dunder Mats Andersson, Solinus broder) stort 2 932 daler 29./ . Coppmt fingo återlämna den så stora undfångna summan och således wara befriade från samma onus enligt qwitto af den 4 Aprill 1781. När Solleröboerna nu fådt hugna sig af ett så nådigt och högst efterlängtadt Utslag, så blef första omsorgen at inrätta Boställe för den Nya Pastor, som skulle fulgöra deras önsknings och borttaga alla de öfwerklagade beswärligheter; til den ändan anhöllo de icke allenast på vederbörlig ort om en syne Rätt, som skulle besiktiga de rum, hwilket de utsedt till Prästegårdens upförande, utan de woro ock betänkte på at wid samma tillfälle låta samma Syn taga i öfwerwägande en gynnande, af Naturens Herre anlagd ort, hwarest de ämnade uprätta Herranom till ära och sig till själagagn ett nytt Herrens tempel af sten, emedan den gamla träkyrka war otillräckelig härbärgera öns innevånare, liksom ock af ålder mycket bofällig. — Till synemän blefwo förordnade af Landshöfdinge Embetet Herr Krono Befallningsmannen i detta Fögderi sedermera Räntmästaren i Fahlun wälbetrodde Carl Edw. Flygare samt Consistorie Coministern i Elfdalen ärewördiga och höglärde Herr Anders Sjöberg. Och å församlingens wägnar infunno sig Capitainen och Rid-daren Wälborne Herr Otto von Knorring (bodde å Haraldsarvet) samt 3 å 4 fullmäktige af hwarje Bygdelag. Synen förrättades 1775 den 3 October. Det rum som anwistes till Kyrkans upprättande, befanns wara en ganska tjenlig plass, en högd mellan Häradsarfwet och Bodarna 162 alnar söder om Capitains bostället af hårdt hälleberg, som genom sprängning kunde jämnas och således med ringa kostnad lägga den säkraste grund. Och kyrkogården deromkring samt begravningsplatsen öster ut från Kyrkan. Derföre gillades af synemännen detta ställe tjenligast till det äskade ändamålet, till Kyrkans upförande å, dessutom war detta

rum nästan sjelfwa medelpunkten af ön, som syntes omkring hela Siljan. Och 304 alnar west-norr ifrån detta rum utsågs ett ganska wackert och tjenligt ställe för Prästegårdens upprättande. Och alt slutade med önskan om den högstes wälsignelse till den förestående byggnaden. Närmare uplysning om denna belägenhet finnes å den Charta, som Kronolänsmannen Mat. Morell författat häröfwer, hwilken förwaras bland Kyrkans handlingar. Syneförrättningen öfwersändes härpå till Consistorium, som stadfäste den till alla delar medelst skrifwelse af den 17 Nov. 1775. Høge Landshöfdinge Embetet hade äfwen bifallit härtill genom skrifwelse den 4 December samma år, hwaruti Sollerö-boernas omtänksamhet berömmes. — Samma år eller 1775 företogs därför Kyrkoplatsens jämnande samt Kyrkogårdens upprättande med murar jämte uppräfwande och jämnande af begravningsplatsen, som blifwit utsedd på östra ändan wid den tillämnade Kyrkan. Äfwen högg man timber werke denna höst till Prästegårdens uppbyggande.

§ 17

År 1776 i början af året. Till at bära i et odödeligt minne den stora nåd, som denna nya församling njutit från Konunga Thronen hade wäl församlingen ämnat underdånigst bönfalla hos Hans Kongl. Majjstätt at denna nya församling samt dess tillämnade Kyrka skulle få den nåden bära det stora Gustafs namnet, men som Enbacka i St. Thuna, hwilket äfwen wunnit skillnad ifrån berörda moderförsamling beröfwat dem en sådan Konglig Krona, så kunde sådant icke begäras. Likwäl blefwo Sollerö boerna icke uteslutna: Jon Andersson anmälte hos Kongl. Majjstätt genom en skriftlig bönfallan aller underdånigst om tillstånd at denna nya Församling och kyrka äfwen motte få njuta den nåden at bära Hennes Kongl. Majjståts Drottningens höga namn Sophia Magdalena, som å Jona Scupliqwe ”Bifölls Stockholms Slott den 14 Februari 1776. Gustaf.”

§ 18.

Samma år om våren företogs Prästegårdsbyggnaden. Stora byggningen föreslogs skulle allenast upprättas i 5 rum, men på det församlingen framdeles skulle undwika vidare bygnad, så åtogo de sig genast at inrätta den i 7 rum. Utsikten mot wäster blef ganska wacker: der presenterar sig om sommaren ett wälsignadt åkerfält och emellan dem landtmannens okonstlade bygnader, så upträder den löfrika småskogen, alt slut-

tande ned till de mötande norr- och sörwikar, som omgifwas med sina blomsterängar och med en lång framtågande stenbro, åter en rik småskog, som blifwer granne med den täcka sjön Siljan och när ögat framflygit häröfwer moste det stadna med sin spänstighet wid de höga och skogrika bärgen hwars toppar synas uppeholla Horisonten. Vid bärgsrötterna betraktar man den idoga åkermannens fält med dess enfaldiga nästen, och örat förnöjer sig wid återskallet af den spelande Herdinnan. Emot norr wisar sig utom ön äfwen sjön Siljan, och wid fasta landet den ljuva Mora Strand med dess prydeliga Kyrka, som framlyser mellan 2:ne skogrika holmar i sjön. Emot söder wisar sig för närwarande någon del af Siljan, som emotdämmes af de höga bärgen, hwarpå landtmannen synes kräla som den flitiga myran. Emot öster bortskymde stallet med dess foderrum tillförne all utsikt, till dess det änteligen af församlingens andra Kyrkoherde å dess egen bekostnad flyttades 1790 ur vägen och sattes mit emot ladan med gaflarna i öster och wester, så at nu wisar sig Capitainsbostället m. m. och utsikten är ock der fri och behaglig. — byggnaden inreddes så fort som ske kunde och försågs med tapeter å Pastors egen bekostnad. Öfwer förstufwu skjyfwet läses denna inskription: Guds försyn, Konung Gustaf III. och Drottning Sophia Magdalena. nåd. samt ett upmuntrat Folks enighet hafwa gordt denna nya Prästegårds bygnad lät för Sophia Magdalenas Församling under dess första Kyrkoherde Johan Gustaf Wretlind, hwilken hitkom år 1777. — De följande åren Continuerades med Prästegårdens i ståndsättande. Norra flygelbyggnaden indeltes uti en bod, portgång, brygg- eller bagarstufwa samt en Camare. Ladugården uti stall och halmlider. Fähus med foderrum. Tröskladan i 2;e golf och loge. Spannemåls- och wisthusboder upsattes tills widare af gammalt med flere mindre byggnader: så at Prästegården wäl war försedd med nödiga åbyggnader fast de woro rätt illa plaserade och gårdsplassen mycket oformlig.